

KPK VESTNIK

VLADAVINA PRAVA | INTEGRITETA | TRANSPARENTNOST

www.kpk-rs.si | anti.korupcija@kpk-rs.si | Dunajska 56, 1000 Ljubljana

ISSN 2232-4909

Številka 50, januar 2019

POLITIČNO KADROVANJE ALI »ZA VSAKIM USPEŠNIM MOŠKIM STOJI USPEŠNA ŽENSKA«

Imam znanko, ki dela kot organizatorica dogodkov in gostiteljica v tujem podjetju. Njena naloga je, na kratko, da se gostje počutijo kar se da dobro. Nekoč sva se pogovarjali o tem, kaj vse je včasih potrebno ali, morda še pomembneje, kaj ni dovoljeno, da so petičnejši gostje zadovoljni. Njeno zlato pravilo, da se nikdar ne spušča v debate o politiki. Nikoli ne mešaj posla in politike.

Takšno varovalo lahko funkcionira, če politiko zožimo na volitve in volivce, ki se ob družinskih srečanjih prepirajo, glede najprimernejših kandidatov. V širšem smislu pa pri politiki niso najpomembnejši tisti aspekti, ki nas nagovarjajo najbolj očitno. Pomembni so tisti manj vidni, a najučinkovitejši kratkoročni in dolgoročni učinki, ki se vpletajo v naša osebna in poklicna življenja. Lahko bi rekli, da je politika tista »uspešna ženska, ki stoji za uspešnim moškim«.

Področje, kjer politika stoji za poslom, je preveč kompleksno, da bi pravilo o ne-mešanju teh dveh področij vzeli za sveto zapoved. Odločitev, da posel neločljivo poveže s politiko temelji na mnogih dejavnih in je vse prej kot enostavna. Dejstvo pa je, da je ta »uspešna ženska« pomemben in včasih nepredvi-

dljiv faktor, ki neizogibno vpliva na vse sfere življenja. Tudi gospodarstvo nanjo še zdaleč ni imuno. Simptomi so lahko bolj očitni, kot je politično kadrovanje v vrhovih javnega zavoda, ali bolj subtilni, kot je skrbno prirejen razpis ali v ovoj netransparentnosti lično zavite špekulacije pri razdeljevanju sredstev.

Vroča tema, ki ogreva tako politiko kot gospodarstvo, je praksa političnega imenovanja menedžerjev. Pojav ni niti skrivnost niti izjema. Vprašanje, ki pa ga ta pojav neredko poraja, je, kako takšno kadrovanje vpliva na uspešnost organizacij, zavodov, podjetij ... Raziskave, ki primerjajo uspešnost podjetij pod vodstvom politično imenovanih menedžerjev, in podjetij pod taktirko strokovnega kadra, kažejo večjo uspešnost slednjih. Tovrstne analize izpostavljajo politično kadrovanje kot najpomembnejši instrument političnega nadzora v primerjavi z drugimi mehanizmi nadzora nad gospodarskimi tokovi.

Ko razmišljamo o okuženosti gospodarstva s politiko pa je vseeno nevhvaležno prehitro posploševati, da politizacija ogroža poslovno uspešnost. Eden ključnih dejavnikov, ki lahko tehtnico prevesi v eno ali drugo smer uspešnosti, so strukture

odločanja. Tako je gospodarski subjekt veliko bolj občutljiv na vpliv politično imenovanih vodij, če je njegov proces odločanja centraliziran. V organizacijah, kjer ni tako izrazitega vodenja »od zgoraj navzdol«, se ključni procesi ne odvijajo po navpični liniji, temveč med posameznimi programi. Takšni »uspešni moški« so manj dovzetni na vmešavanje svojih »uspešnih žensk«. Politika in podjetje pa se včasih rada igrata tudi igro menjave vlog. Tako pogosto tudi uspešen moški stoji za svojo uspešno žensko. Ampak zgodba o vplivu »velikega denarja« na politiko je morda zgodba za kakšno drugo priložnost.

Nedvomno je odnos med gospodarskim subjektom in politiko dinamičen in večplasten. Komisija ga je ob koncu preteklega leta osvetlila tudi v okviru posveta ob Tednu boja proti korupciji. K bolj poglobljenemu razmišljanju o problematiki vas tako vabimo v osrednji temi 50. številke KPK Vestnika, ki je pred vami.

Nina Wabra Jakič,
višja svetovalka za odnose z javnostmi,
Komisija za preprečevanje korupcije

PRIJAVI SE NA NOVICE

na naši spletni strani:

<https://www.kpk-rs.si/sl/prijava-na-novice-in-KPK-Vestnik>

IZ VSEBINE

Vpliv politike na vodenje in upravljanje javnih zdravstvenih zavodov v RS.....	stran 2	Tematski nadzor Občine Ribnica.....	stran 7
Komisija aktivno glede problematike FIHA.....	stran 6	Polovica kandidatov za sodnike ukrajinskega protikorupcijskega sodišča neprimer-na.....	stran 8
Pojasnilo komisije glede prikaza transakcij v Erarju	stran 6	Komisija v številkah.....	stran 10
		Koledar obveznosti.....	stran 10

TEMA MESECA

Vpliv politike na vodenje in upravljanje javnih zdravstvenih zavodov v Republiki Sloveniji

Konec lanskega leta je komisija ob mednarodnem dnevu boja proti korupciji, ki ga obeležujemo 9. decembra, organizirala zdaj že tradicionalni večdnevni dogodek Teden boja proti korupciji, s katerim želi osveščati o pomembnosti boja proti korupciji. V okviru dogodka je med drugim pripravila strokovni posvet z naslovom "Vpliv politike na vodenje in upravljanje javnih zdravstvenih zavodov (JZZ) v Republiki Sloveniji", ki je potekal v dvorani Državnega sveta RS.

Postopki imenovanj članov svetov JZZ, še bolj pa poslovnih oseb JZZ so običajno podvrženi vplivom politike in drugih interesnih organizacij, kar predstavlja znatno korupcijsko tveganje. Cilj posveta je bil tako razviti razpravo o dovoljenem in nedovoljenem vplivanju politike na vodenje in upravljanje JZZ v smislu imenovanj in razreševanj predstavnikov v svetih JZZ ter preko njih vplivanj na imenovanja in razreševanja poslovnih oseb JZZ. S posvetom si je komisija prizadevala zarisati mejo med zakonitim ter prekomernim, neetičnim poseganjem v neodvisnost, strokovnost in avtonomnost sprejemanja odločitev iz pristojnosti članov sveta JZZ. Pri tem je pomembno dejstvo, da sveti JZZ skladno z zakonodajo predstavljajo organ upravljanja in ne zgolj nadzora kot nadzorni sveti v gospodarskih družbah, s tem pa prevzemajo tudi odgovornost za zakonito in gospodarno poslovanje JZZ.

Na posvetu, ki ga je komisija pripravila v sodelovanju z Državnim svetom RS, so sodelovali minister za zdravje Samo Fakin, direktor Splošne bolnišnice Izola mag. Radivoj Nardin, nekdanja strokovna direktorica UKC Ljubljana prof. dr. Marija Pfeifer, izvršna sekretarka Zveze svobodnih sindikatov Slovenije za varnost in zdravje pri delu Lučka Böhme, nekdanji predsednik sveta UKC Ljubljana mag. Tomaž Glažar in namestnik predsednika

Komisije za preprečevanje korupcije dr. Igor Lamberger.

Predsednik Državnega sveta RS Alojz Kovšca je v uvodnem nagovoru zbrane pozval k artikulaciji strokovnih mnenj skozi strokovno debato in izrazil željo, da bi posvet nakazal poti v smeri reševanja problema, ki ni enoznačen in ne obljublja preprostih rešitev. Nato je besedo predal predsedniku Komisije za preprečevanje korupcije Borisu Štefanecu, ki je na kratko orisal delovanje komisije v zadnjem obdobju, problematiko novelacije njenega krovnega zakona, Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, predvsem pa je nagovor posvetil pomenu etičnega delovanja javnega sektorja za krepitev zaupanja javnosti.

V okviru posveta, ki je sledil nagovorom obeh predsednikov, so se sogovorniki strinjali, da do vpliva politike na delovanje JZZ v Sloveniji zagotovo prihaja. Mag. Glažar in dr. Pfeifer sta najprej predstavila svoji izkušnji s tovrstnimi vplivi na njuno delo. Mag. Glažar je dejal, da jih ni bil deležen, ko je bil direktor Zdravstvenega doma Vrhnika, zgodba pa je bila drugačna, ko je bil imenovan v svet zavoda UKC Ljubljana. Že pred imenovanjem je tedanji ministrici za zdravje Milojki Kolar Celarc povedal, da bo v primeru, če bodo nad njim izvajani kakršnikoli nedopustni pritiski takoj odšel, kar je kasneje tudi res storil. Ob soglasni odločitvi sveta zavoda, da strokovna direktorica in direktor UKC Ljubljana kljub pozivom ministrstva k odstopu lahko ostaneta na svojih mestih, saj zavodu nista povzročila nikakršne škode, in na podlagi javnega napada dveh članov vlade v medijih, ki je sledil naslednji dan, je mag. Glažar odstopil ne le kot član sveta zavoda UKC Ljubljana temveč tudi kot generalni direktor Direktorata za ekonomiko na Ministrstvu za zdravje. Mag. Glažar je poudaril, da ga je najbolj zmotilo dejstvo, da odločitve sveta zavoda, ki mu je predsedoval, niso sprejeli niti tisti, ki so ga v svet zavoda

predlagali. Odločitev Ministrstva za zdravje je pospremil s komentarjem, da so bili v ozadju njihovih ravnanj po njegovem mnenju dejansko osebni interesi in da sprejete odločitve niso bile v korist niti UKC Ljubljana niti uporabnikom oziroma pacientom. Za primerjavo je izpostavil, da je bila opisana izkušnja ravno nasprotna od podobnega primera v preteklosti, do katerega je prav tako prišlo tekom njegovega predsedovanja svetu UKC Ljubljana. Tedaj je ministrica za zdravje odločitev sveta UKC Ljubljana podprla. Ministrstvo se je postavilo na stran sveta zavoda UKC Ljubljana in pritrdilo njihovem mnenju, da kljub pozivom javnosti k odstavitvi ni potrebe za menjavo direktorja zavoda.

Dr. Pfeifer je svojo zgodbo orisala bolj podrobno in poudarila, da je kot strokovna direktorica UKC Ljubljana z Ministrstvom za zdravje in svetom zavoda sodelovala dobro, ker pa je skupaj z direktorjem UKC Ljubljana mag. Andražem Kopačem zaradi objektivne odgovornosti želela odstaviti enega od direktorjev Pediatrične klinike, je ministrstvo »blokiral« njeno delo. Predlog za odstavitev direktorja klinike je dr. Pfeiferjeva označila za poskus urejanja področja, ki je zahtevalo spremembe že deset let, a mu je ministrstvo ostro nasprotovalo in sta ga zato s tedanjim direktorjem UKC Ljubljana umaknila. Ker tudi kasneje nista prejela argumentov, zakaj naj do odstavitve direktorja klinike ne bi prišlo, sta zahtevo ponovila. Temu je že naslednji dan sledila zahteva Ministrstva za zdravje po njuni razrešitvi, v javnosti pa se je sprožil še val neresničnih novic, katerih cilj je bil po besedah dr. Pfeiferjeve omadeževanje in diskreditacija njiju in njunega dela. Poleg tega je bilo tedaj v okviru sveta zavoda zamenjanih šest njegovih članov, s katerimi sta vodji UKC dobro sodelovali. Nasledili so jih novi člani sveta zavoda, ki so po mnenju dr. Pfeiferjeve zgolj sledili navodilom Ministrstva za zdravje, z vsebino pa naj ne bi bili seznanjeni.

Minister za zdravje Samo Fakin je poudaril, da Ministrstvo za zdravje ne sme preveč posegati v delovanje JZZ, ker bi s tem presegalo svoje pristojnosti. Pojasnil je, da bi se moral vpliv ministra za zdravje na delovanje JZZ zaključiti z imenovanjem članov sveta JZZ in sprejetim soglasjem Vlade RS. Svoje stališče je podkrepil z dejstvom, da je spremljanje poslovanja JZZ ter uresničevanja njegovih poslovnih in strokovnih ciljev naloga sveta zavoda, vloga ministra za zdravje pri imenovanju direktorja JZZ pa naj bi bila po njegovem mnenju le simbolična. Minister Fakin meni, da naj bi minister za zdravje direktorja JZZ na predlog sveta zavoda potrdil skorajda avtomatsko, razen v izrednih primerih, če bi pridobil obremenilne informacije, ki jih svet zavoda ob sprejemanju odločitve ne bi imel.

Tudi minister Fakin je navedel lastno izkušnjo primera političnega vplivanja, ko je skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS (ZZZS) soglašala, da naj ohrani položaj generalnega direktorja ZZZS, medtem ko je politika temu nasprotovala. Glavni problem javnega sektorja tako pripisuje dejstvu, da naj bi bil »plen vsakokratne zmagovite politične opcije«. Pri tem je kritičen tudi do pretirane ohlapnosti kriterijev za izbor vodilnih v JZZ in za imenovanje članov svetov zavodov. Ohlapni kriteriji namreč tovrstnih političnih izbir ne morejo onemogočiti. Moti ga splošna dikcija, ki se običajno uporablja na razpisih za ta ključna delovna mesta, za zasedbo katerih je zahtevanih le nekaj let delovnih izkušenj. Minister meni, da bi morali v razpisih nujno določiti tudi vrsto delovnih izkušenj, ki jih kandidati potrebujejo, ob tem pa kljub transparentnosti postopkov izbire zaznava še velik problem v nepreverjanju znanja kandidatov za svete JZZ.

V nadaljevanju se je minister Fakin posvetil možnim rešitvam

glede izbora pravih kadrov za vodstvena mesta v slovenskem zdravstvu, ki jih vidi v gospodarstvu. V gospodarstvu sta namreč uprava in nadzorni svet družbe za svoje rezultate odgovorna z vsem svojim premoženjem. Meni, da bi s takim pristopom tudi v zdravstvu lahko imeli direktorje in člane svetov JZZ, ki bi bili dovolj strokovno podkovani, da bi svoje delovne naloge opravljali kakovostno in učinkovito. Minister Fakin je izpostavil tudi pomanjkanje kriterijev za oceno uspešnosti vodenja v zdravstvu oziroma pomembnost merljivosti rezultatov, kar se v gospodarstvu lahko izvede s pomočjo kriterija izpolnjevanja poslovnega načrta. Pri tem je posebno pozornost namenil vlogi rednih letnih revizij zunanjih revizijskih hiš, ki preverijo, če je bilo poslovanje v skladu z letnim načrtom in veljavnimi zakoni. Tovrstne redne revizije bi hkrati pomenile zaščito vodstva JZZ pred pretiranimi političnimi vplivi oziroma zaščito pred možnostjo razrešitve zaradi menjave oblasti.

Minister je v okviru posveta izrazil tudi mnenje, da smo se v Sloveniji po nepotrebem že kar navadili, da imajo bolnišnice izgubo. Poleg tega vodilni kadri v bolnišnicah nimajo občutka, da bi zaradi izgube lahko nosili posledice, kar vodi v primanjkljaj uporabe mehanizmov dobrega poslovanja ter razvoj koruptivnih mehanizmov na področju financ in kadrovanja ter do potratnih organizacijskih odločitev. Za ureditev področja upravljanja JZZ tako minister Fakin vidi potrebo po novem zakonu, ki bi sledil smernicam, kakršnih smo vajeni pri poslovanju gospodarskih družb. V povezavi s slednjim je omenil tudi možnost vezave višine osebnega dohodka direktorja JZZ na povprečne osebne dohodke zaposlenih, možnost sklepanja individualnih pogodb s tistimi, ki se direktorju zavoda zdijo pomembni za uspešno poslovanje JZZ, ter možnost dobrega plačila zanje in podobno.

Dr. Lamberger, namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, je vezano na omenjene vplive politike v zdravstvu predstavil delo komisije na področju neetičnega in nezakonitega ravnanja, kar ureja 24. člen Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Poudaril je, da je ta instrument komisije manj poznan, tako komisija tudi ne prejme veliko prijav s tega področja. Sicer komisija zaznava, da se tovrstni pritiski, kot so bili omenjeni tudi v okviru posveta, pojavljajo na različnih področjih, tako na področju javnih zavodov kot tudi v gospodarstvu, in sicer predvsem v delu, kjer je prisotno posredno ali neposredno lastništvo države. Poleg tega ocenjuje, da osebe, nad katerimi se takšni neetični oziroma nezakoniti pritiski vršijo, običajno nimajo interesa za prijavo ali za zaključitev postopkov, čeprav za pritiske včasih povedo tudi javno. Dr. Lamberger predvideva, da so njihovi interesi verjetno drugačni. Dodal je še, da se komisija na tem področju sooča tudi s problemom dokazovanja, saj so pritiski oziroma vplivi velikokrat posredni in izvedeni na štiri oči oziroma preko telefona, kar pomeni, da niso zabeleženi in listinski dokazi zanje ne obstajajo.

Direktor Splošne bolnišnice Izola mag. Radivoj Nardin vodi bolnišnico, ki je bila v zadnjih dveh letih predstavljena kot primer dobre prakse tako na področju korporativnega upravljanja oziroma vodenja in upravljanja javnega zavoda kot tudi pri doseganju finančno-gospodarskih učinkov javnega zavoda. Predstavil je obravnavano problematiko na lokalni ravni. Poudaril je, da upravljanje bolnišnice sam razume kot posel in pri svojem delu poskuša izločiti čustva, saj le-ta še posebej v zdravstvu lahko pomenijo oviro pri poskusih uvajanja sprememb. Poleg tega v smislu vpliva politike na poslovanje bolnišnice povsem sprejema in podpira dejstvo, da ima minister pooblastilo za imenovanje članov sveta in s tem določen nadzor nad delovanjem JZZ. Naslovil je tudi razliko med sveti JZZ na lokalni in državni ravni, saj so v njihovem svetu zavoda tudi predstavniki lokalnih skup-

nosti. Tako ima v lokalnem okolju lokalna oblast enega predstavnika, ki je ključen pri imenovanju direktorja JZZ, sicer pa se po besedah mag. Nardina v delovanje JZZ ne vpleta pretirano.

Hkrati je mag. Nardin poudaril izjemen pomen kompatibilnosti in sinergije med vlado, direktorjem in svetom zavoda. Pri tem je kot glavno nalogo sveta zavoda izpostavil imenovanje dobrega, kompetentnega direktorja, s čimer sebi olajša delo in pripomore k dobremu delu bolnišnice, direktor pa mora vzpostaviti konstruktivno sodelovanje z Ministrstvom za zdravje ter z njim uskladiti poslanstvo in cilje JZZ. Hkrati mora poskrbeti tudi za to, da svetu zavoda posreduje vse informacije, ki so potrebne za dobro delo sveta. Po mnenju mag. Nardina bi moral direktor JZZ v primeru slabega sodelovanja s svetom JZZ in vlado nemudoma odstopiti. V takšnem primeru namreč direktor ne more izvajati politike, za katero je vlada dobila mandat, situacija pa škodi tudi poslovanju bolnišnice, saj direktor prihaja v spore s svetom zavoda in vlado ter s tem ovira nemoteno poslovanje bolnišnice.

Mag. Nardin je naslovil tudi problematiko postopkov imenovanja vodilnih v JZZ z vidika zakonodaje in ocenil, da je zakonska podlaga ustrezna, saj omogoča prijavo širokega kroga kandidatov. To se mu zdi pomembno, saj ocenjuje, da ima Slovenija zaradi svoje majhnosti in malega števila velikih podjetij majhen krog potencialnih kandidatov s primernimi vodstvenimi izkušnjami za vodstvena mesta v zdravstvu. Pri tem je izpostavil pomen malih podjetij v Sloveniji ter dejstvo, da se mnogo dobrih menedžerjev razvije prav v njih, saj morajo tam opravljati širok nabor nalog. Poleg tega je po njegovem mnenju ena od glavnih ovir za pridobivanje kakovostnih kadrov za vodstvena delovna mesta v zdravstvu nizko plačilo, ki so ga deležni vodilni v javnem sektorju.

Mag. Nardinu se nadalje za vsakega predstojnika ali direktorja zdi bistveno opravljeno šolanje s področja menedžmenta ter dobro poznavanje področja organiziranja dela in vodenja procesov. Tovrstna praksa je v veljavi tudi v Avstriji, kjer za vsakega predstojnika v zdravstveni instituciji zahtevajo poleg opravljene Fakultete za medicino opravljeno tudi Fakulteto za menedžment. Ob opravljeni Fakulteti za menedžment je po njegovem mnenju nato nepomembno število let delovnih izkušenj ali izkušnje z vodenjem velikih podjetij. Mag. Nardin je zaključil z idejo, da bo vodenje JZZ tudi v prihodnje pomemben izziv za Slovenijo.

Mag. Glažar je mag. Nardinu pritrdil, da postopki izbire vodilnih kadrov v zdravstvu niso problem, saj dajejo možnost dovolj širokega kroga kandidatov, je pa svet JZZ tisti, ki presodi, kateri kandidat je najbolj primeren za direktorja JZZ. Predstavil je tudi lastne izkušnje s svojim prvim izbiranjem direktorja UKC Ljubljana tekom njegovega predsedovanja svetu zavoda. Takrat v prvem krogu izbiranja kandidatov za mesto direktorja zavoda niso bili deležni nobenih pritiskov politike, ko se je svet JZZ odločil, da nihče od prijavljenih kandidatov ni bil primeren za zasedbo tega odgovornega delovnega mesta. Poudaril je, da je sam prepričan, da je strokovnjakov za vodenje institucij kot je UKC Ljubljana v Sloveniji dovolj, a hkrati opozoril, da je potrebna tudi pazljivost, saj ob zaostrovanju pogojev lahko pride do tega, da jih nihče od zainteresiranih ne bi izpolnjeval. Za zasedbo tega delovnega mesta se mu namreč zdijo pomembne bogate izkušnje in popolnoma neomadeževana preteklost, meni pa tudi, da gre za nehvaležno pozicijo, na kateri se mora posameznik soočiti z veliko medijsko izpostavljenostjo in nizkim osebnim dohodkom, kar potencialne kandidate odvrča od prijave.

Tako kot mag. Nardin je tudi mag. Glažar poudaril, da so prihod-

ki na vodstvenih pozicijah v zdravstvu povsem neprimerljivi s prihodki v gospodarstvu, kjer vodilni prejemajo osebne dohodke na ravni večkratnika le-teh v javnem sektorju, saj so primerljivi dohodki tudi do pet- in še večkrat višji od v zdravstvu pričakovanih približno 2.500 evrov neto. Tudi on v tem vidi glavni problem pri oblikovanju nabora kakovostnih kadrov v zdravstvu. Poleg tega po mnenju mag. Glažarja nikakor ne gre zanemariti dejstva, da vodilno delovno mesto v JZZ predstavlja tudi visoko tveganje za nadaljnjo kariero, saj je posameznik ne glede na uspešnost deležen negativnih medijskih in političnih pritiskov.

Na podlagi omenjenih dejstev se zdi mag. Glažarju pravzaprav nenavadno, da za zavod, kot je UKC Ljubljana, sploh še lahko najdejo direktorja. Domneva, da se za tovrstno delovno mesto odločajo tisti, ki se želijo v javnosti dokazati, ker te priložnosti še niso imeli, do neke mere pa morajo biti, kot pravi sam, tudi idealisti. Hkrati je opozoril, da tovrstna podcenjenost vodilnih pozicij v zdravstvu, ki so podcenjene tudi v finančnem smislu, pomeni tako korupcijsko tveganje kot tudi riziko slabega vodenja, ker se na razpise ne prijavi kader, ki bi bil bolj primeren oziroma strokovno usposobljen, izbrani posamezniki pa se poslužujejo slabih organizacijskih posegov in niso zmožni reševanja problemov. Mag. Glažar se je čudil, da je v zdravstvu s strani vodilnih večkrat slišati, da se nečesa ne da narediti, ker naj bi v menedžmentu obstajali le dve opciji: da nečesa ne znaš ali nočeš narediti.

Lučka Böhm je izpostavila, da sta pri izbiri vodstvenega kadra v JZZ v Sloveniji v ospredju poslovni interes ali interes političnih strank namesto interesa same ustanove in javnega interesa. Poleg tega je glavni kriterij izbire prepogosto ubogljivost oziroma ocenjevanje, ali bo kandidat v ključnih trenutkih pripravljen upoštevati želje in interese občine ali države oziroma tiste družbeno-politične skupnosti, ki ga je na to mesto tudi imenovala. Za zgled na področju postopkov izbiranja vodstvenih kadrov je postavila evropske institucije. Pri svojem delu ima namreč priložnost za vpogled v te postopke in ocenjuje, da so v primerjavi s slovenskimi precej bolj dodelani v smislu preverjanja izpolnjevanja kriterijev, ki so pomembni pri izbiri. Medtem ko v okviru slovenskih postopkov izbire vodstvenih kadrov na ključna mesta, kot so vodstvene funkcije v zdravstvu, navedbam kandidatov glede njihovih vodstvenih izkušenj verjamejo na besedo, pri kandidatih za vodstvene položaje v okviru evropskih institucij te podatke preverjajo. Tako morajo kandidati svoje kompetence dokazovati, na podlagi narave njihovih izkušenj pa se nato lahko lažje in bolje oceni, če bodo kos nalogam na razpisanem delovnem mestu.

Pri tem je Böhmova izpostavila pomembno razliko med vodstvenimi izkušnjami pridobljenimi v različno velikih kolektivih. Čeprav razume, da je treba kandidatom dati priložnost za dokazovanje, da znajo razmišljati strateško in da bodo kos svoji vodstveni vlogi, se ji zdi za kompetentno izbiro hkrati pomembna tudi informacija, kje na hierarhični vodstveni lestvici je bil kandidat umeščen, s kakšnim finančnim načrtom je upravljal in ali je imel nadrejenega, ki je v resnici potrjeval odločitve. Po njenem mnenju, bi kandidati to morali dokazati.

Böhmova je razmišljala tudi o tem, da je za zaposlitev marsikaterega vodstvenega mesta potrebna določena mera tveganja, saj so pogosto izbrani kandidati, za katere se sklepa, da jim je smiselno dati priložnost. Hkrati je poudarila, da so za najvišje in najbolj odgovorne funkcije potrebni izdelani kriteriji. Pozornost je namenila tudi pomembnosti avtonomije vodstva in pozvala k prilagoditvi določb glede jasne delitve pooblastil za različne

vrste odločitev. Tako je po njenem mnenju nujno, da ima izvršno vodstvo pri svojih odločitvah in delovanju določeno avtonomijo, če deluje v okviru ciljev, ki jih je določil ustanovitelj. Böhmova meni, da se sicer ne da delati, saj je strateško razmišljanje in planiranje na srednji in dolgi rok onemogočeno. Po drugi strani je po njenem mnenju treba jasno določiti tudi vrsto odločitev, pri katerih se je potrebno držati dokumentov, ki jih sprejme ustanovitelj. Pri tem naj bi bilo najpomembnejše vodilo edino javni interes. Javni interes razume kot glavni kriterij za ocenjevanje dela in različnih postopkov JZZ, pri čemer mora biti v ospredju predvsem dostopnost zdravstvenih storitev, saj je država v skladu z Ustavo RS in zakonodajo dolžna poskrbeti za zdravstveno varstvo prebivalstva v Sloveniji. Za konec svojega odziva je Böhmova javni interes povezala tudi z večjo transparentnostjo postopkov izbire vodstvenega kadra za JZZ, ki se ji zdi ključnega pomena.

Glede postopkov imenovanj in izbora poslovnih oseb in članov svetov javnih zavodov, ne le zdravstvenih, je dr. Lamberger povedal, da na tem področju komisija prejme več prijav. Eden od pomembnih razlogov za to je po njegovem mnenju interes neizbranih kandidatov, področje pa je aktualno tudi za različne inšpekcije, s katerimi sodeluje komisija. Komisija na omenjenem področju ugotavlja tako korupcijska tveganja kot tudi kršitve. Običajno so pod drobnogledom določila oziroma kriteriji iz sistematizacije delovnih mest oziroma zahtevani pogoji, sicer pa predpisanega postopka glede načina preverjanja izpolnjevanja pogojev kandidatov ali načina izbora kandidatov ni. Tako so tudi prijave pogosto podane, ko posamezniki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnih mest, a dobijo le sklep o neizbiri, ne da bi bili povabljeni na razgovor.

Na tem področju dr. Lamberger vidi problem tudi v vprašanju soglasij, ki jih podaja občinski svet na lokalni ravni oziroma ministrstvo na državni. Zaznava številne nejasnosti, saj ni točno določeno, ali mora biti tovrstno soglasje izdano za vse kandidate, ki izpolnjujejo pogoje, ali le za tiste, ki so najboljši ali izbrani. Problem pri tem pa so tudi neformalni pritiski, saj največkrat vodijo odločevalce pri sprejemanju njihovih odločitev, niso pa nikjer zapisani. Dr. Lamberger je povedal, da komisija v teh primerih običajno izda priporočila glede transparentnosti postopkov izbire kandidatov in vnaprejšnje informiranosti kandidatov o vrsti izbirnih postopkov in pogojih.

Tudi dr. Pfeifer je komentirala problematičnost nedoločenosti pogojev za zasedbo mesta direktorja JZZ, saj se od njih zahtevajo le univerzitetna izobrazba in vodstvene izkušnje, ki pa niso natančneje določene. Nato se je posvetila opisu svojega primera sodnega dokazovanja izpolnjevanja predpisanih pogojev za zasedbo delovnega mesta strokovne direktorice JZZ. Sama meni, da je za opravljanje tovrstnega dela ključno znanje s področja medicine in izkušnje v strokovnem vodenju, a hkrati se v njenem primeru večletne izkušnje z vodenjem endokrinološkega oddelka UKC Ljubljana in predsedovanje Združenju endokrinologov Slovenije niso izrecno skladale z določili Statuta UKC Ljubljana glede vodstvenih delavcev. Sodišče je navkljub zapletom naposled le potrdilo primernost njenih vodstvenih izkušenj za zasedbo mesta strokovne direktorice zavoda.

Minister Fakin je v svojem odzivu pritrdil, da je vodenje večšina in da se da te večšine naučiti le, če aktivno vodiš ali opravljaš delo pomočnika pri vodji. Zato je razmišljal tudi o tem, da bi se v zdravstvu uvedla specializacija s področja vodenja JZZ s poskusno dobo, saj se mu zdi kratko usposabljanje na to temo nezadostna podlaga za opravljanje vodstvenih funkcij. Sam priporoča učenje neposredno od nekoga, ki vodi, saj se le na tak način

lahko pridobi vpogled v procese odločanja, sprejemanja odločitev, tehtanja, pisanja strateških načrtov, sodelovanje z računskim sodiščem na letni ravni in podobno. Ker se zavzema za učenje vodenja skozi prakso, je v času vodenja zavoda študentom podiplomskega študija ene od fakultet ponudil možnost opravljanja prakse pri njem in s tem učenja vodenja in poslovanja, a odziva ni bilo. Minister Fakin je navedel, da se mu zdi za dobre vodje pomembno konstantno izobraževanje, usposabljanje, način postopanja v kritičnih situacijah, dar nastopanja in vztrajnost, posameznik pa se mora zavedati tudi odgovornosti, ki jo prevzema na vodstvenem položaju, in spoštovati tovrstno pozicijo. Za konec je poudaril, da je po njegovem mnenju za vodjo pomembna tudi čustvena inteligenca.

Minister Fakin je naslovil tudi Protokol o izbiri kandidatov za predstavnike ustanoviteljev v svetih JZZ, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, ki predpisuje pogoje, merila in metode za izbiro ustreznih kandidatov. Izrazil je upanje, da se bo lahko izognil vsem pritiskom, ki se bodo izvajali nad njim, kar je ponažoril tudi z dejstvom, da se ni pokoril pritiskom za izbiro državnih sekretarjev. Nadalje pa je omenil, da je stvar njegove etične odločitve, ali bo v svete JZZ imenoval ljudi, ki imajo primerna znanja. Pri tem je poudaril, da bi bilo v JZZ treba k sodelovanju povabiti ustrezne kadre za najmanj dve delovni mesti – direktorsko mesto in mesto predsednika sveta zavoda, s čimer bi na teh mestih zagotovili primerno usposobljene ljudi in tako izbira ne bi bila odvisna od naključij ali trenutnih političnih smernic.

V duhu zagotavljanja objektivnosti odločitev sveta zavoda je minister Fakin izrazil dvom v primernost imenovanja oziroma prisotnost predstavnikov občine, v kateri so bolnice, ki delajo za celo regijo, v svetih JZZ. S tem je namreč lahko ogrožena ideja optimizacija mreže in poudarek na strokovnem izvajanju dejavnosti, ki bi morala biti v ospredju. Nadalje je minister napovedal posege v vodstvene strukture JZZ, ko bodo zaključena poročila o sanacijah slovenskih bolnišnic, saj nekateri rezultati ne bodo prav spodbudni, minister pa ima diskrecijsko pravico za menjavo uprave, kar je tudi obvod za politična imenovanja in pritiske. Svoj prispevek na posvetu je zaključil s ponovnim poudarkom na njegovih predlaganih rešitvah za izboljšanje delovanja zdravstva v Sloveniji: osebna odgovornost direktorjev in članov svetov zavodov ter ustrezno plačilo tako direktorjev kot tudi članov svetov JZZ, ki bi po njegovem mnenju moralo biti primerljivo s plačili v gospodarskih družbah, saj meni, da zdravstva ne gre primerjati z drugimi javnimi institucijami.

Za konec posveta je dr. Lamberger predstavil še priporočila Komisije za preprečevanje korupcije, ki jih ministrstvom izdaja na področju imenovanj predstavnikov ustanoviteljev v svete zavodov, ne zgolj v zdravstvu. Na prvem mestu je izpostavil transparentnost in jasnost pogojev, ki morajo biti določeni že pred izvedbo postopka izbire, saj v želji po izločitvi neželenih kandidatov pogosto prihaja do dodajanja pogojev tekom postopka. V primerih, kjer je potrebno mnenje oziroma soglasje ministrstva, komisija priporoča, da se ga izda za vse kandidate, ki izpolnjujejo pogoje, mnenja pa morajo biti primerno obrazložena. Komisija priporoča tudi potrebo po dokazilih o izpolnjevanju razpisanih pogojev, saj izjave kandidatov ne bi smele zadoščati pri ocenjevanju izpolnjevanja pogojev, še posebej na podlagi dejstva, da se teh izjav v izbirnih postopkih niti ne preverja. Vsekakor pa komisija priporoča tudi jasno obrazložitev končne izbire kandidata, ki je v okviru izbirnega postopka dejansko izbran oziroma predlagan za imenovanje.

Konec meseca se izteče rok za poročanje o premoženjskem stanju in spremembah v premoženjskem stanju

Ljubljana, 4. januarja 2019 – Zavezanci (z izjemo oseb, odgovornih za javna naročila) morajo do 31. januarja tekočega leta sporočiti spremembe v premoženjskem stanju za preteklo leto v skladu z določilom drugega odstavka 43. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

V primeru, da do sprememb podatkov o premoženjskem stanju ni prišlo, zavezanec ni treba poročati.

Drugačna ureditev velja za osebe, odgovorne za javna naročila, ki premoženjsko stanje prijavijo v celoti na elektronskem obrazcu enkrat letno do 31. januarja tekočega leta za preteklo koledarsko leto (ti ne sporočajo sprememb premoženjskega stanja), in sicer ob pogoju, da so v preteklem koledarskem letu sodelovale v postopku javnega naročanja po določilih Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS št. 91/15), in sicer nad določenimi mejnimi vrednostmi:

Na splošnem področju:

- pri naročanju blaga ali storitev, če je vrednost naročila enaka ali višja od 144.000 EUR brez DDV, kadar gre za naročila organov RS in samoupravnih lokalnih skupnosti;
- pri naročanju blaga ali storitev, če je vrednost naročila enaka ali višja od 221.000 EUR brez DDV, kadar gre za naročila drugih naročnikov;
- pri naročanju gradenj se mejna vrednost iz leta 2016 ne spreminja;
- pri naročanju socialnih in drugih posebnih storitev se mejna vrednost ne spreminja.

Na infrastrukturnem področju:

- pri naročanju blaga ali storitev, če je vrednost naročila enaka ali višja od 443.000 EUR brez DDV;
- pri naročanju gradenj se mejna vrednost iz leta 2016 ne spreminja;
- pri naročanju socialnih in drugih posebnih storitev se mejna vrednost ne spreminja.

Komisija aktivno glede problematike FIHA

Ljubljana, 23. januarja 2019 – Ena od prednostnih nalog Komisije za preprečevanje korupcije (komisije) je zagotavljanje transparentnosti in zakonitosti delova-

nja Fundacije invalidskih in humanitarnih organizacij – FIHO. Komisija je začela s temi aktivnostmi že leta 2011, ko je FIHU zaradi zaznanih povečanih tveganj za korupcijo in kršitev integritete v njihovem sistemu delovanja FIHA le-temu odredila izdelavo načrta integritete, orodja ki omogoča identifikacijo in upravljanje s takimi tveganji. Komisija je pri tem sodelovala pri oblikovanju načrta integritete, v lanskem letu pa je začela tudi z aktivnostmi za njegovo posodobitev, ki naj bi se zgodila letos.

Komisija prav tako ves čas intenzivno spremlja delovanje FIHA in se seznanja tudi z ugotovitvami drugih pristojnih organov, kot sta Računsko in Upravno sodišče RS. Ker nekatera tveganja, zaznana pri FIHU, izhajajo že iz zakonske ureditve, si komisija prizadeva za spremembo pravnih podlag, ki opredeljujejo delovanje FIHA; Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, ki naj bi ga predvidoma nadomestil Zakon o Fundaciji invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in o Fundaciji za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji, ki je v pripravi. V tem smislu je problematika FIHA obravnavana tudi v Programu vlade za krepitev integritete in transparentnosti 2017 – 2019, ki komisiji nalaga sodelovanje pri pripravi normativnih aktov na način, da bo v normativnem ter izvedbenem pomenu zagotovljena transparentnost postopkov ter porabe finančnih sredstev humanitarnih, invalidskih in športnih organizacij.

Pojasnilo komisije glede prikaza transakcij v Erarju – osebni in poslovni transakcijski račun

Ljubljana, 21. januarja 2019 – Zaradi več prejetih vprašanj glede javne objave podatkov v spletnem orodju Erar o plačah in drugih prejemkih posameznikov, ki so v delovnem razmerju z določenim subjektom (na primer z določeno fakulteto) in imajo hkrati tudi registriran poslovni subjekt kot fizična oseba – zasebnik, ki opravlja dejavnost oziroma je samostojni podjetnik (s.p.), Komisija za preprečevanje korupcije (komisija) podaja naslednje pojasnilo.

Komisija pojasnjuje, da je ključno vprašanje, vezano na objavo podatkov o plačah in drugih prejemkih posameznika v spletnem orodju Erar, vprašanje, ali je subjekt, pri katerem je ta posameznik zaposlen, vpisan v Register zavezancev za informacije javnega značaja, ki ga, na podlagi določb zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, vodi Agencija RS za javnopravne evidence (AJPES).

Posameznik, ki ima registriran s.p., je vpisan v Poslovni register Republike Slovenije (poslovni register), podatki iz poslovnega registra pa so javno dostopni na spletnem portalu AJPES-a, med drugim tudi podatek o številki transakcijskega računa in banka, pri kateri je odprt.

Pravna podlaga za javno objavo transakcijskih računov je podana v Zakonu o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih ter Aktu o vzpostavitvi in vodenju registra transakcijskih računov, po katerih so podatki o transakcijskih računih samostojnih podjetnikov in zasebnikov, vpisanih v poslovni register, javni in brezplačno dostopni preko spletnega portala AJPES.

Podatke o pravnih subjektih komisija za spletno orodje Erar pridobiva tudi iz registrov, ki jih vodi AJPES, iz seznama davčnih zavezancev, od Uprave RS za javne plačila (UJP), s strani Ministrstva za finance, Uradnega lista Republike Slovenije, Finančne uprave RS in Urada RS za preprečevanje pranja denarja. Do objavljenih podatkov v Erarju se komisija ne opredeljuje in tudi ne prevzema odgovornosti za njihovo točnost. Iz podatkov, ki se izpišejo med zadetki, ne izhaja nujno tudi zaključek, da je bil prejemnik sredstev iz sektorja države tudi končni koristnik teh sredstev (grafi v rubriki »transakcije« v spletnem orodju Erar natančno prikazujejo podatek o tem, kdo je bil prejemnik javnih sredstev). Erar prikazuje podatke o izplačilih. Celovita informacija o podlagi za konkretno izplačilo se lahko pridobi pri posameznem računskem uporabniku.

Spletno orodje Erar omogoča javni vpogled v transakcije javnih institucij in družb v lasti države ter občin, ki se nanašajo na blago in storitve, plače, socialne prejeme, pokojnine, subvencije, štipendije in tako dalje. Namen javnosti denarnih tokov med javnim in zasebnim povečuje odgovornost nosilcev javnih funkcij za smotrno in učinkovito porabo javnih sredstev, omogoča argumentirano razpravo o sprejetih in načrtovanih investicijah ter zmanjšuje tveganja za slabo upravljanje, zlorabo oblasti, predvsem pa omejuje sistemsko korupcijo, nepošteno konkurenco in klientelizem.

Razlog za objavo podatkov o plačah in drugih prejemkih posameznikov, ki so v delovnem razmerju z določenim subjektom (na primer z določeno fakulteto), hkrati pa imajo tudi registriran poslovni subjekt (na primer »popoldanski s.p.«), v spletnem orodju Erar je v tem, da posameznik, ki je v delovnem razmerju s subjektom, vpisanim v Register zavezancev za informacije javnega značaja, isti transak-

cijski račun uporablja hkrati tudi za poslovni namen (ker ima registriran s.p.) in je kot tak vpisan v Register transakcijskih računov, ki ga vodi AJPES, ta podatek pa je tudi javno dostopen na njegovi spletni strani. Spletno orodje Erar te podatke zgolj povzema iz AJPES-a in UJP-a. Tudi UJP na spletni strani v spletnem orodju Transakcije zavezancev informacij javnega značaja oziroma TZIJZ objavlja te podatke, in sicer kot podatke o poslovnem subjektu.

Iz zgoraj navedenega razloga se v spletnem orodju Erar, ki podatke zajema tudi iz AJPES-a in UJP-a kot podatkovnih virov, transakcije, ki so bile namenjene posamezniku, ne morejo ločiti od tistih, ki so bile namenjene poslovnemu subjektu. Če torej posameznik, ki ima registriran tudi poslovni subjekt, uporablja isti transakcijski račun tako za svoj osebni kot tudi za poslovni namen, bodo vse transakcije, ki jih na ta račun nakaže subjekt, vpisan v Register zavezancev za informacije javnega značaja, javno objavljene v spletnem orodju Erar.

V zvezi z navedenim lahko posameznik sprejme odločitev, da pri svojem ponudniku plačilnih storitev spremeni svoj transakcijski račun, kar pomeni, da bo imel dva ločena transakcijska računa; enega kot samostojni podjetnik oziroma zasebnik, ki opravljajo dejavnost, in ga bo uporabljal za poslovni namen in drugega kot posameznik, ki ga bo uporabljal le za svoj zasebni namen.

Na obzoru premiki v zakonodaji glede FIHO?

Ljubljana, 13. decembra 2018 – Predstavniki Komisije za preprečevanje korupcije z namestnikom predsednika Urošem Novakom so se 12. decembra 2018 sestali z ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti mag. Ksenijo Klampfer.

mag. Ksenija Klampfer

Predstavniki komisije so na sestanku izpostavili dolgotrajno prisotna tveganja za neintegritetno ravnanje Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih

organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO), ki med drugim izhajajo že iz samih zakonskih okvirov, saj je veljavni Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, ki ureja delovanje fundacije, preohlapen, predvsem pa se je izpel v njegovem namenu lastninskega preoblikovanja Loterije Slovenije. Zato je nujno potrebno oblikovati pravni okvir, ki bo jasno in na novo določil strukturo in delovanje fundacije ter poostрил nadzor nad njenim delovanjem.

Glede na to, da FIHO letno razdeli približno 17 milijonov evrov javnih sredstev njenim uporabnikom, komisija pozitivno ocenjuje, da se je ministrica zavzela za sprejem novega zakona, ki bi omogočal bolj transparentno razdeljevanje sredstev. Prav tako je bilo dogovorjeno, da bo ministrstvo pri pripravi zakona zagotovilo ustrezno strokovno zastopnost ter sodelovanje s komisijo, da se identificirana tveganja, ki izhajajo iz zakona, v novi zakonodaji odpravijo. Predstavniki ministrstva in komisije so sicer izpostavili, da je nosilec priprave predpisa o fundaciji Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, zato bo komisija pogovore o sprejemu novega zakona nadaljevala tudi na navedenem ministrstvu.

Komisija ob tem pozdravlja odločitev vladnega predstavnika v Svetu fundacije g. Simona Švarca, da 1. januarja 2019 prevzame predsedovanje Svetu FIHO, saj je že večkrat izpostavila nujnost večjega nadzora s strani Vlade RS. Hkrati komisija pozdravlja odločitev uporabnikov, da želijo spremembe, preseči pretekle notranje boje ter slediti zakonitemu in transparentnemu razdeljevanju sredstev v javnem interesu.

Tematski nadzor Občine Ribnica

Ljubljana, 12. decembra 2018 – Senat komisije je na 39. seji 29. novembra 2018 sprejel sklep, da se sprejme Poročilo tematskega nadzora Občine Ribnica v mandatu 2014 – 2018. Komisija je s tematskim nadzorom ugotovila, da Občina Ribnica precej zorno sledi določbam Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) ter ji z namenom ustrežnejšega upravljanja korupcijskih tveganj izdala priporočila.

Osnovni namen tematskega nadzora je svetovanje in strokovna pomoč subjektu javnega sektorja pri uresničevanju določb ZIntPK. Komisija se je v konkretnem primeru odločila, da bo za mandatno obdobje od 2014 do 2018 izvedla tematski nadzor nad izvajanjem določb ZIntPK v subjektu javnega sektorja na lokalni ravni glede sledečih institutov:

- nezdržljivost opravljanja funkcij,
- prepoved članstva in dejavnosti,
- prepoved in omejitve sprejemanja daril,
- omejitve poslovanja (vključno s preverjanjem vključitve protikorupcijske klavzule v okviru pogodb, pridobljenih za namen nadzora omejitev poslovanja) ter
- nasprotje interesov.

Občina Ribnica po oceni komisije precej zgljedno in dosledno upošteva določbe ZIntPK ter pojasnila in mnenja, ki jih komisija na področju posameznih institutov sprejema in zastopa ter so bili predmet izvedenega tematskega nadzora. Kljub temu pa komisija na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev tematskega nadzora ter z namenom ustrežnejšega upravljanja korupcijskih tveganj Občini Ribnica podaja sledeča priporočila:

- komisija Občini Ribnica priporoča, da v letu 2019 za svojo in sosednje občine ter javne zavode v njihovi lasti organizira izvedbo usposabljanja javnih uslužbencev in funkcionarjev, ki so bili 18. 11. 2018 izvoljeni na lokalnih volitvah, in sicer v izvedbi predstavnikov Komisije za preprečevanje korupcije;
- komisija župana Občine Ribnica ki je funkcijo opravljal v mandatu 2014 – 2018 poziva k odpravi nepravilnosti na področju upoštevanja določb 27. člena ZIntPK, tj. članstva poklicnega župana kot predstavnika skupščine v primeru dveh subjektov, in sicer IP Ribnica d.o.o. ter Hydrovod d.o.o. Župan je lahko član skupščine edino v primerih, ko slednja izvaja zgolj ustanoviteljske pravice. Nadzorna skupina je ugotovila, da akt, s katerim bi bil župan imenovan v skupščino navedenih pravnih oseb, ne obstaja. Komisija je v svoji nezavezujoči

razlagi določb ZIntPK zapisala, da tega, kdo imenuje predstavnika ustanovitelja v skupščino družbe ZIntPK, ne ureja. Prvi odstavek 73. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/2011 – UPB s spremembami, dalje ZJF) določa, da o ustanavljanju in ukinjanju pravnih oseb, katerih ustanovitelj ali soustanovitelj je občina, odloča občinski svet, če ni s področnim zakonom ali zakonom o lokalni samoupravi določeno drugače. Glede na določbe prvega odstavka 27. člena ZIntPK, da poklicni župan ne sme zastopati gospodarske družbe oziroma biti član organa upravljanja ali nadzora v gospodarski družbi, bo župan Občine Ribnica moral navedeno nepravilnost odpraviti;

- komisija Občino Ribnica poziva k vsakoletnemu pravočasnemu poročanju seznama prejetih daril funkcionarjev občine ter občine kot subjekta;
- komisija Občini Ribnica priporoča, da za področje posredovanja seznama daril komisiji imenuje dve odgovorni osebi;
- komisija glede na zaznane nepravilnosti in prakso pri upravljanju korupcijskega tveganja nastanka nasprotja interesov Občini Ribnici priporoča izvedbo dodatnega osveščanja funkcionarjev, vključno s poslovodnimi osebami javnih zavodov ter člani organov upravljanja in nadzora, in občinske uprave, zlasti uslužbencev, ki nudijo strokovno pomoč posameznim organom oziroma komisijam občine oziroma občinskega sveta;
- komisija glede na zaznane nepravilnosti in prakso pri upravljanju korupcijskega tveganja nastanka omejitev poslovanja Občini Ribnici priporoča izvedbo dodatnega osveščanja funkcionarjev glede ažurnega zakonsko zahtevanega poročanja občini glede subjektov, s katerimi so povezani na način, ki ga določa 35. člen ZIntPK ter ažurno poročanje seznama subjektov, za katere veljajo omejitve poslovanja s strani Občine Ribnica komisiji.

Povzetek Poročila tematskega nadzora Občine Ribnica v mandatu 2014 – 2018 najdete na [tej povezavi](#).

Začasno spremenjene uradne ure za področje premoženjskega stanja

Ljubljana, 24. januarja 2019 – Komisija obvešča, da bodo za področje premoženjskega stanja v dneh od ponedeljka, 28. januarja 2019, do vključno ponedeljka, 4. februarja 2019, začasno spremenjene uradne ure, in sicer bodo v tem času uradne ure vsak dan med 9. in 12. uro.

Komisija na sestankih GRECA in Delovne skupine OECD proti podkupovanju

Ljubljana, 20. decembra 2018 – Komisija je bila v zadnjem obdobju ponovno aktivna v okviru Skupine držav proti korupciji GRECO, ki deluje v okviru Sveta Evrope, ter v okviru Delovne skupine proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev, ki deluje znotraj Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

Novembra lani je bila predstavnica komisije na rednem sestanku Biroja GRECA, kjer so obravnavali predlog Smernic za vedenje GRECO ocenjevalcev, ki so bile oblikovane na njeno pobudo. Pozornost so namenili tudi temi organizacije dogodka ob 20. obletnici GRECA, ki bo naslednje leto.

Predstavnica komisije se je nato v začetku decembra lani udeležila rednega zasedanja GRECA, kjer je bila v ospredju obravnavano poročilo za Nizozemsko, Estonijo in Poljsko, udeleženci pa so sprejeli tudi Smernice vedenja GRECO ocenjevalcev. Na zasedanju je nastopila kot poročevalka za BiH v 3. ocenjevalnem krogu, kot ocenjevalka Nizozemske v 5. ocenjevalnem krogu, imenovana pa je bila tudi za poročevalko za enakost spolov pri GRECO.

V sklopu zasedanja se je predstavnica komisije udeležila prvega sestanka Mreže organov za preprečevanje korupcije, h kateri je komisija skupaj s 16 drugimi ustanovnimi članicami pristopila oktobra s podpisom deklaracije na protikorupcijskem dogodku na visoki ravni v Šibeniku. Na prvem sestanku mreže so udeleženci sprejeli pravila za njeno delovanje, imenovani pa so bili tudi predsednica in dva podpredsednika. Predsednica Mreže organov za preprečevanje korupcije je postala Nicoletta Parisi iz Italije, podpredsednika pa Renaud Jaune iz Francije in Dragan Sikimić iz Srbije.

V Parizu je decembra 2018 potekalo tudi redno zasedanje Delovne skupine OECD proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev, ki se ga je kot vodja slovenske delegacije udeležil predstavnik komisije. V okviru tokratnega zasedanja je bila v ospredju predvsem obravnavana zaključkov 4. faze ocenjevanj Južne Koreje in Čila.

Konferenca v Beogradu

Ljubljana, 19. decembra 2018 – V Beogradu je 13. in 14. decembra 2018 potekala mednarodna konferenca »Uporaba preventivnih mehanizmov za preprečevanje korupcije«, ki jo je ob mednarodnem dnevu boja proti korupciji organizirala srska Agencija za preprečevanje korupcije s podporo Veleposlaništva Republike

Italije in misije Organizacije za varnost in sodelovanje (OVSE).

Konferenca je predstavljala priložnost za povezovanje ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks med najeminentnejšimi predstavniki sorodnih institucij, ki delujejo na področju preprečevanja korupcije in boja zoper njo, iz držav Jugovzhodne Evrope. Nasloвила je dobre prakse na področju reševanja problematike nasprotja interesov, prijavo premoženja in prihodkov, izzive in uspešne prakse na področju ocene korupcijskih tveganj, preventivno delovanje na področju financiranja političnih aktivnosti ter najnovejše trende na področju mednarodnega sodelovanja.

Komisijo sta na konferenci zastopala namestnik predsednika komisije dr. Igor Lamberger in mag. Andreja Kokalj.

Polovica kandidatov za sodnike ukrajinskega protikorupcijskega sodišča neprimerna

Ljubljana, 14. januarja 2019 - Mednarodni strokovnjaki so začeli z ocenjevanjem integritete 113 kandidatov za sodnike ukrajinskega Visokega protikorupcijskega sodišča (VPS). Že po prvih dveh sestankih so izrazili dvome glede 20 kandidatov, ukrajinske protikorupcijske nevladne organizacije pa na osnovi lastne preiskave ugotavljajo, da jih je približno polovica nepoštenih.

Ukrajina je naredila velik korak v boju proti korupciji, ko je junija 2018 sprejela Zakon o ustanovitvi VPS. To naj bi se osredotočilo na korupcijo na najvišji ravni, si prizadevalo, da bi zaključilo največje protikorupcijske primere v državi in za obvezno kaznovanje hudih oblik korupcije. Nacionalni urad za boj proti korupciji (NABU) in drugi organi, ki so odgovorni za preiskovanje in pregon osumljenih korupcije, so pri obravnavi tovrstnih primerov v preteklosti naleteli na številne težave, saj jim običajna sodišča niso posvečala zadostne pozornosti. VPS se bo tako ukvarjal s primeri, v katerih so uradniki osumljeni zlorabe

moči, neupravičene prednosti, poneverbe ali drugih oblik nezakonite obogatitve in tudi dajanja lažnih izjav. Izpolnjevanje izjav o prihodku je sicer že dolgo dolžnost uradnikov, vendar jih doslej ni bilo mogoče kaznovati zaradi nepopolnih ali napačnih informacij.

VPS naj bi začel delovati v prvi četrtini letošnjega leta, še prej pa mora biti imenovanih vsaj 35 njegovih sodnikov. Te bo izbrala Visoka komisija za kvalifikacijo sodnikov Ukrajine, državni sodni organ, katerega naloge vključujejo zlasti izbor kandidatov za sodnike in ocenjevanje njihove usposobljenosti, zagotavljanje vzdrževanja sodne dokumentacije in dokumentacije o kandidatih za sodnike ter vodenje evidenc o številu razpoložljivih mest za sodnike, vključno s prostimi sodniki in podobno. Visoka komisija, ki med drugim ocenjuje tudi integriteto kandidatov, je na podlagi uspešno opravljenega pisnega testa na seznam primernih kandidatov že uvrstila 113 kandidatov od 342 prijavljenih. Na koncu bo najbolj primerne kandidate uvrstila na prednostno listo, ki jo bo predložila Visokemu pravosodnemu svetu, svet pa bo pripravil nabor kandidatov, ki jih bo nato imenoval predsednik Ukrajine.

Pri izboru primernih kandidatov komisiji pomaga Javni svet mednarodnih strokovnjakov, katerega ustanovitev so zahtevali ukrajinski zahodni partnerji. Ta lahko do 27. januarja 2019 preuči vse informacije o kandidatih in vložiti veto glede tistih kandidatov, pri katerih se vsaj trem od šestih mednarodnih strokovnjakov pojavljajo dvomi v njihovo integriteto oziroma strokovnost.

Nevladne organizacije za boj proti korupciji podajajo resen dvom glede kar 55 od 113 kandidatov.

Protikorupcijske nevladne organizacije procesu vzpostavitve neodvisnega sodišča pripisujejo izjemen pomen, saj njegova ustanovitev sloni na letih prizadevanj in poskusov premostitev vztrajnega nasprotovanja ukrajinskih poslancev. Tako se jim zdi še posebej pomemben izbor pravih sodnikov z neomadeževano preteklostjo.

Protikorupcijski akcijski center, Fundacija DEJURE (Fundacija za promocijo vladavine prava), Transparency International Ukrajina in ukrajinsko socialno-politično gibanje Automaidan so izvedli lastno oceno kandidatov, ki so jo objavili 9. januarja. Preverjali so informacije o dohodkih, poslovnih in političnih povezavah tako samih kandidatov kot njihovih sorodnikov, pa tudi dokaze o politično motiviranih ali drugače spornih sodnih odločbah, ki so jih sprejeli v preteklosti. Rezultati preiskave so zaskrbljujoči, saj kar 55 kandidatov, ki jih je

komisija uvrstila na listo primernih kandidatov, vzbuja dvome. Nekateri kandidati so bili vpleteni v politično motivirane sodne zadeve, medtem ko je vir premoženja številnih kandidatov vprašljiv. Sum v integriteto teh kandidatov v oceni nevladnikov zbuja vsaj eden od naslednjih razlogov:

- politično motivirane odločitve;
- očitno neskladje med prihodki kandidata in njegovim premoženjem; indikacija davčne utaje ali prikrievanja dohodka;
- verjetno prikrievanje dragocene lastnine, vključno s pretvarjanjem, da pripada sorodnikom, za katere obstaja dvom, da bi si to lahko privoščili;
- več kot trije primeri, ko so sodniki očitno sprejeli sodne odločbe, medtem ko so bili na tečajih usposabljanja ali na počitnicah;
- dvomljive sodne odločbe v primerih korupcije;
- kršitev pravic novinarjev na sodnih obravnavah;
- neetično vedenje, ki ni povezano s sodnimi postopki.

Sodniki VPS naj bi pomagali izkoreniniti prakso nekaznovanosti za prikrievanje nezakonito pridobljenega premoženja s pomočjo lažnih informacij v izjavah o dohodku in druge oblike korupcije na visoki ravni. Biti vpleten v prav takšne nepoštenne prakse gre kandidatom težko v prid.

Vira: Kharkiv Human Rights Protection Group, Euromaidan Press

Velika Britanija s projektno skupino nad umazani denarj

Ljubljana, 21. januarja 2019—Velika Britanija se bo v prihodnje z gospodarskim kriminalom spopadala s Strateškim odborom za gospodarski kriminal (odbor), delovno skupine, ki bo v svojih vrstah vključevala višje predstavnike bank, je v ponedeljek sporočilo britansko Ministrstvo za finance.

Foto: Pixabay

Člani odbora bodo tako izvršni direktorji in vodilni delavci bank Santander, Lloyds

in Barclays ter visoki predstavniki trgovskega združenja za bančni in finančni sektor Velike Britanije – UK Finance, Nacionalne agencije za kriminal (NCA), britanske Odvetniške zbornice, Združenja računovodij in Nacionalnega združenja nepremičninskih agentov.

Minister za notranje zadeve Sajid Javid je izjavil, da »vlada že vlaga milijone v boj proti gospodarskemu kriminalu, vendar pa je ključnega pomena, da tesno sodelujemo s partnerji v finančnem sektorju, da bi zmagali v tej bitki«.

Nov odbor, ki se bo sestajal dvakrat letno, bo določil prednostne naloge, usmerjal vire in preverjal uspešnost v boju proti grožnjam gospodarskega kriminala, kot so goljufije, podkupovanje, korupcija in pranje denarja, kot so opredeljeni v Strategiji boja proti hudemu in organiziranemu kriminalu. Obseg te vrste kriminala se ocenjuje na najmanj 16,3 milijarde evrov na leto.

Urad za notranje zadeve bo v letih 2019/20 odobril 3,9 milijona evrov za podporo reformi poročila o sumljivih dejavnostih – SARs, mehanizma, ki ga uporabljajo člani reguliranih sektorjev, vključno z bančništvom, računovodstvom, pravnim in nepremičninskim sektorjem za opozarjanje NCA na sume o morebitnem pranju denarja in financiranju terorizma. S tem bo Urad za notranje zadeve skupaj z zasebnim sektorjem, organi pregona in zakonodajalci sooblikoval nov učinkovitejši in uspešnejši sistem, ki bo koristil podjetjem in javnemu sektorju.

Reforma SARs je ena od zavez v Strategiji boja proti hudemu in organiziranemu kriminalu, predstavljena novembra 2018. V letih 2019 in 2020 bo prejela podporo državnih investicij v višini vsaj 54 milijonov evrov, s ciljem povečati zmogljivosti kazenskega pregona za odpravljanje nedovoljenega financiranja. V letu 2018 je NCA prejela rekordno število prijav. Število poročil SARsa se je v obdobju 2017–2018 v primerjavi s prejšnjim letom povečalo za približno 10 odstotkov na 463.938, vključno z 20 odstotnim povečanjem zahtevkov za zaščito pred pranjem denarja na 22.196.

Drugi ukrepi v Strategiji boja proti hudemu in organiziranemu kriminalu vključujejo dodatne naložbe v več-agencijski Nacionalni center za gospodarsko kriminaliteto, ki že deluje in vključuje uradnike iz NCA, Davčnega in carinskega urada, Londonske policije, Urada za resne goljufije, Urada za finančni nadzor in Ministrstva za notranje zadeve.

Viri: The Paypers, GOV.UK

KOMISIJA V ŠTEVILKAH

Podatki predstavljajo aktivnosti komisije v letu 2018.

Prijave

Število prejetih prijav	541
Število prijav, ki so prestale predhodni preizkus	440

Pravna mnenja, pojasnila in odgovori

Področje nasprotja interesov	115
Področje nezdržljivosti funkcij	52
Področje omejitev poslovanja	48
Področje premoženjskega stanja	76
Področje lobiranja	95
Področje preventive in načrtov integritete	151
Št. ocenjenih predlogov zakonov in drugih pravnih aktov z vidika korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete	4
Št. ocen korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete	0

Področje nezdržljivosti funkcij

Št. opozoril funkcionarjem glede nezdržljivosti funkcij	2
Št. odločb poklicnim funkcionarjem za opravljanje dodatne pridobitne dejavnosti	0

Področje premoženjskega stanja (št. prejetih in pregledanih obrazcev)

Odjava premoženjskega stanja	320
Odjava iz registra zavezancev	599
Prijava spremembe premoženjskega stanja	678
Prijava v register zavezancev	3.334
Prijava premoženjskega stanja	3.365

Zahteve za dostop do informacij javnega značaja

Št. vseh prejetih vlog	55
Št. zavrnjenih zahtev iz posamezne vloge	12
Št. delno ugodenih zahtev iz posamezne vloge	31
Št. ugodenih zahtev iz posamezne vloge	16
Št. vlog v postopku reševanja	2
Št. zadev v pritožbenem postopku	1

Izvedena izobraževanja in usposabljanja za javni sektor

Število izvedenih usposabljanj	29
Število udeležencev usposabljanj	1.597

Področje protikorupcijske klavzule

Število izdanih dovoljenj za izvzetje iz dolžnosti vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbe	1
Odgovori na vprašanja	9

Prekrškovni postopki zoper fizične osebe, pravne osebe in odgovorne osebe pravnih oseb

Število uvedenih prekrškovnih postopkov/ukrepov	58
Število pravnomočno zaključenih postopkov/ukrepov	54

»Boj proti korupciji ni le dobro upravljanje. To je samoobramba. To je domoljubje.«

Joe Biden, nekdanji ameriški senator

KOLENDAR OBVEZNOSTI

- **Spremembe v premoženjskem stanju:** Vsi zavezanci razen oseb, odgovornih za javna naročila, in uradnikov Državne revizijske komisije, morajo o spremembah v premoženjskem stanju komisiji poročati **do 31. 1.** za preteklo leto.
- **Premoženjsko stanje oseb, odgovornih za javna naročila:** Zavezanci morajo komisiji sporočiti podatke o svojem premoženjskem stanju enkrat letno, **do 31. 1.**, če so v preteklem koledarskem letu sodelovale v postopku javnega naročanja. Enak rok za poročanje komisiji zavezuje tudi uradnike Državne revizijske komisije.
- **Poročanje lobistov:** Lobist, ki je vpisan v register lobistov v RS, mora komisiji pisno poročati o svojem delu **do 31. 1.** tekočega leta za preteklo leto.
- **Poročanje o uresničevanju aktivnosti iz Akcijskega načrta:** Nosilci ukrepov iz Akcijskega načrta o uresničevanju Resolucije o preprečevanju korupcije v RS morajo poročati o svojih aktivnostih **do 28. 2.**
- **Seznami daril:** Zavezanci, ki so dolžni voditi sezname daril, morajo kopije teh seznamov za preteklo leto posredovati komisiji **do 31. 3.**

KPK Vestnik Komisije za preprečevanje korupcije je licenciran pod licenco Creative Commons priznanje avtorstva 2.5 Slovenija.

Ustvarjen je na podlagi dela, dostopnega na www.kpk-rs.si. Dodatna dovoljenja, ki jih ne obsega ta licenca, so dostopna na anti.korupcija@kpk-rs.si.